

ใบงาน เรื่องถอดคำประพันธ์โคลงโลกนิติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ความหมายของบทประพันธ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑

๑ พระสมุทรสุดลึกถิ่น	คณนา
สายดั่งทิ้งทอดมา	หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุษย์ นี่ไซ้	ยากแท้หยั่งถึง ฯ

ความยาวของก้านบัวบอกให้รู้ความลึกตื้นของน้ำ
กิริยามารยาทเป็นเครื่องนำให้รู้จักวงศ์ตระกูลที่อบรมมา
ถ้อยคำที่เจรจาบอกให้รู้ว่าโง่หรือฉลาด
ถ้าปัญญาเหี่ยวแห้งแดงดาบอกให้รู้ว่าดินตรงนั้นไม่ดี

๒

๑ ก้านบัวบอกลึกตื้น	ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โดดฉลาดเพราะคำชวน	ควรทราบ
*หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรือ	บอกร้ายแสดงดิน ฯ

เพื่อนกินพอทรัพย์ของเพื่อหมดสิ้นแล้วก็เมินหน้าหน่ายหนี
เพื่อนเช่นนี้หาง่ายมีอยู่มากมายหลายหมื่น
เพื่อนตายคือเพื่อนที่หยัดยืนยอมตายแทนกันได้
และฝากผีฝากไข้กันได้ เพื่อนเช่นนี้หายากนักหนา

๓

๑ โคควายวายชีพได้	เขาหน้
เป็นลึ่งเป็นอันยัง	อยู่ไซ้
คนเด็ดดับศูนย์สัง-	ขาร้าง
เป็นชื่อเป็นเสียงได้	แต่ร้ายกับดี ฯ

มหาสมุทรถึงจะลึกเพียงไร
ก็อาจทอดสายดั่งวัดดูได้
ภูเขาแม้จะสูงปานไร ก็อาจกำหนดวัดดูได้
แต่น้ำจิตน้ำใจของมนุษย์นี้ยากนักที่จะหยั่งวัดดูได้ว่าดีร้ายประการไร

๔

๑ เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว	แทงหน้
หาง่าย หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตาย ถวายแทนชี-	วาอาตม์
หายาก ฝากผีไข้	ยากแท้จักหา ฯ

วัวควายเมื่อตายแล้วยังมีเขามิหน้
เป็นสิ่งที่เหลืออยู่ในภายหลังให้เห็นได้
คนเราเมื่อตายไปร่างกายก็สูญหมด
สิ่งที่ยังเหลือปรากฏคือความชั่วและความดี

๕. คำประพันธ์ในข้อใด สอนเรื่อง “การคบเพื่อน”

๑

๒

๓

๔

